

Šest osnovnih principa instrukcionog dizajna

Miloš Bajčetić, Moodle Mreža Srbije

Projekat RIMSO, Niš, maj 2016

Princip multimedijalnosti

- Tekst – štampani i govorni (audio zapis)
- Grafika – slika, grafikon, šema, animacija
- Upotreba grafike povećava troškove i vreme za kreiranje multimedijalnog sadržaja.
- Dekorativna ilustracija – grafika koja ukrašava NE!
- Eksplanativna ilustracija – grafika koja objašnjava DA!
- Korišćenje odgovarajućih ilustracija podstiče dublje kognitivno procesuiranje informacije
- Navigacija
- **Uključite i sliku i tekst!**

Princip (prostorne) integrisanosti

- Odnos teksta i slike
- Odvajanje slike od reči smanjuje kognitivnu efikasnost – opterećuje se kratkotrajna memorija – mentalna energija se troši na integrisanje razdvojenih informacija
- Nepoštovanje ovog principa je jedna od češćih grešaka (problem navigacije i skrolovanja; organizacija web strane)
- Mayer (1989), Moreno i Mayer (1999) ... pet studija koje su dokazali prednost integrisanja teksta i grafike
- **Postavite slike i tekst jedno pored drugog!**

Princip modalnosti

- Štampani vs. Govorni (naracija) tekst
- Kombinacija slike i audio zapisa vs. slika i štampani tekst
- Smanjeno vizuelno procesiranje
- Angažovanje dva informaciona kanala – manji "overloading"
- Izuzeci u primeni principa
 - tehnički razlozi (spor pristup, nemogućnost brze promene informacija...)
 - kada tekst nije praćen slikom
 - matematičke formule, koraci u nekoj proceduri, uputstva za praktične vežbe
- **Radije koristite tekst u formi zvučnog zapisa, ako imate tehničkih uslova i kada je to prikladno**

Princip redudantnosti

- Od viška glava "boli" – istovremeno korišćenje grafike i istovetnog štampanog teksta negativno utiče na proces učenja
- Zagušenje vizuelnog kanala
- Ljudi više pažnje obraćaju na tekst nego na grafiku
- Izuzeci:
 - edukativni materijal nema grafiku
 - materijal sadrži nove i nepoznate termine
 - objašnjavanje procedura i postupaka
- materijal nije na maternjem jeziku
- **Izbegavajte nepotrebno ponavljanje informacija**

Princip koherentnosti

- zanimljiva muzička pozadina?!
- zanimljive ilustracije?!
- zanimljive "pričice"?!
- **Ne koristite suvišne i nepotrebne multimedijalne elemente**

Princip personalizovanosti

- Formalan vs. konverzacioni stil
- Istraživanja pokazuju da su studenti više angažovani ukoliko sebe doživljavaju deo ineteraktivnog procesa razmene mišljenja nego kao pukog primaoca informacija.
- **Koristite prvo i drugo lice jednine**